

Skadad, lika med underkänt?

- En studie om hur idrottslärare bemöter
långtidsskadade elever

Glenn Skånberg och Julia Allstrin

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Självständigt arbete grundnivå 15 hp:2014 Ämnesärrprogrammet 2012-2015
Seminariehandledare: Gunnar Teng
Handledare (Examinator för lärarprogrammet): Bengt Larsson

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar

Syftet med den här uppsatsen är att se hur idrott och hälsaläraren anpassar undervisningen och motiverar skadade elever i idrott och hälsa. Så att även de långtidsskadade eleverna kan uppnå betyget E, motsvarande godkänt. I den här studien definierar vi långtidsskada som en skada som påverkar deltagandet på idrottslektioner i en månad eller längre tid. Vi har valt att grunda studien på hela grundskolan. Följande frågeställningar behandlas:

Vika erfarenheter har idrottslärare av skadade elever vid undervisning i ämnet?

Hur anpassar idrottslärare sin undervisning till skadade elever?

Hur motiverar idrottslärare skadade elever att delta i undervisningen?

Metod

Studien har genomförts med en kvalitativ ansats då intervjuer har använts som metod för att samla in vår data. Urvalet var ett bekvämlighetsurval, då det var enklaste sättet för oss att komma i kontakt med lärare vi redan kände på något vis sedan tidigare. I studien intervjuades tre lärare, alla lärare på grundskolan. Vi har valt att använda oss av transkribering av intervjuerna för att lättare kunna analysera i efterhand.

Resultat

Vi har kommit fram till att lärare inte stöter på långtidsskadade elever i någon större utsträckning. I denna studie så har det visat sig att idrottslärare anpassar lektionerna i den mån de kan individuellt för den skadade elever men inte alltid så eleven kan delta i den stora gruppens undervisning. De har däremot påpekat att tiden inte alltid räcker till för att ta igen missade moment. Att motivera skadade elever är inget som lärarna har upplevt som något problem då de lägger mycket vikt på att undervisningen skall vara kul och varierande, vilket medför att eleven vill delta.

Slutsats

Slutsatsen vi kan dra av den här studien är att det inte är något problem med att motivera majoriteten av de skadade eleverna. Däremot kan anpassningen vara lite svårare då lärarna inte har någon schemalagd tid för att göra detta utan får prioritera bort andra saker för att lyckas. Trots detta så lyckas man hitta uppgifter för eleven att göra, så som teorihäften, för att eleven på något sätt skall kunna jobba mot kunskapsmålen trots en skada.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Syfte och frågeställningar	2
Metod	2
Resultat	2
Slutsats	2
Inledning	4
1. Bakgrund.....	5
1.1 Skolverket & läroplanen	5
1.2 Idrottsskador	6
1.3 Lärarens roll.....	7
2. Teoretiska synpunkter.....	7
2.1 Motivationsteorier.....	7
3. Syfte och frågeställningar	8
4. Metod	9
4.1 Urval	9
4.2 Datainsamlingsmetod.....	9
4.3 Genomförande	10
4.4 Databearbetning	10
4.5 Tillförlitlighetsfrågor	10
4.6 Etiska aspekter	11
5. Resultatredovisning och analys	12
5.1 Vika erfarenheter har lärare av skadade elever vid undervisning i ämnet idrott och hälsa?	12
5.2 Hur anpassar idrottlärare sin undervisning till skadade elever?.....	13
5.3 Hur motiverar lärare skadade elever att delta i undervisningen?.....	15
6. Diskussion.....	16
6.1 Resultatdiskussion	Fel! Bokmärket är inte definierat.
6.2 Metoddiskussion	19

Bilaga 1 Käll- och litteratursökning

Bilaga 2 Litteratursökning

Bilaga 3 Intervjufrågor

Bilaga 4 Intervjuanalyser

Inledning

Vi har båda varit aktiva utövare inom olika idrotter genom hela vår uppväxt och har därför själva erfarenhet av att man kan bli skadad, både på fritiden och i skolan. Just därför så ville vi undersöka hur lärare inom ämnet idrott och hälsa bemöter dessa elever som är långtidsskadade och inte kan vara med på lektionerna på samma villkor som övriga elever. Vår definition av långtidsskada är en elev som fått en skada som påverkar deltagandet på idrottsundervisningen under en månad eller längre tid. Detta kan vara brutet ben, allvarigare stukning, korsbandsskador eller liknande besvär.

En orsak till att vi väljer att undersöka detta är för att det på skolverkets hemsida (2010) framgår att alla elever ska ha möjlighet att vara med i undervisningen på ett eller annat sätt för att kunna uppnå betyget E trots eventuell skada eller sjukdom. Detta kan bli ett problem om eleven är skadad i en månad eller längre, då de kan missa väsentlig undervisning som krävs för att uppnå målen i kursplanen. Tillexempel om delmoment som simnings gås igenom när eleven är skadad.

Det framgår även i Lgr11 (2011) där det står att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Därför är det viktigt att man som lärare har kunskap om hur man ska hantera sådana situationer.

När vi gjort sökningar inom detta ämne så hittade vi inte mycket information eller tidigare forskning alls, utan mest resultat om hur man ska undvika att bli skadad i skolan och inte vad som ska göras med de elever som redan blivit skadade trots allt. Därför är detta ett högaktuellt ämne där vi tror vi kan få fram intressanta resultat för lärare i ämnet idrott och hälsa.

Skolinspektionen (2012) har varit ute och granskat hur en skola gör i ämnet idrott och hälsa bland annat när det gäller skadade elever. På den skolan som skolinspektionen granskade gav man skadade och sjuka elever teoretiska uppgifter som är kopplade till kursplanen när det inte kunde delta aktivt i de fysiska aktiviteterna. Det tycker skolinspektionen är ett bra sätt att hantera situationen. Skolinspektionen har enbart granskat en skola och nämner den ändå som ett bra exempel på hur man kan hantera situationen. Men räcker det till för att få betyget E?

I kursplanen för idrott och hälsa(2011) återfinns punkter som centralt innehåll:

- ”röra sig allsidigt i olika fysiska sammanhang,

- planera, praktiskt genomföra och värdera idrott och andra fysiska aktiviteter utifrån olika synsätt på hälsa, rörelse och livsstil.”

Det skolinspektionen kommit fram till om vad man kan göra med skadade elever är problematiskt, eftersom de samtidigt anges att man praktiskt ska delta och röra sig på lektionerna. Här uppstår alltså komplikationer. Hur gör då lärarna för att eleverna ska ha en möjlighet att uppnå minst betyget E, trots skada?

1. Bakgrund

I dagens idrott är skador ett vanligt inslag och numera en del av idrotten, därför är det viktigt att veta hur man ska hantera dessa skador. Dels när skadan sker men också vad som händer när skadan inte längre är akut. Tiden efter med rehabilitering och stöd från omgivningen är minst lika viktig.

1.1 Skolverket & läroplanen

I Lgr11 (2011) under ämnet idrott och hälsa syftar det att ”undervisningen ska skapa förutsättningar för alla elever att under hela sin skoltid kontinuerligt delta i skolans fysiska aktiviteter” därför har läraren ett ansvar gentemot eleven att han eller hon ska få chansen att klara av målen som finns i kursplanen och uppnå minst betyget E. Det ska inte spela någon roll om man är skadad. Det ska alltid finnas sätt för eleven att visa att man kan nå målen genom att göra på ett annat vis. Som det står i Lgr 11 så är ett av syftena med idrott och hälsa att eleverna ska ”Röra sig allsidigt i olika fysiska sammanhang”. Det står alltså inte att eleven är tvungen att visa detta genom till exempel att springa på olika sätt, eller på en viss tid.

Därför berör en av våra frågeställningar för studien hur läraren löser att eleven får röra sig fysiskt i olika sammanhang trots skada och därmed uppnå ett av syftena med idrott och hälsa.

På skolverkets hemsida (2012) står det att läraren i samråd med elev och vårdnadshavare ska diskutera alternativ för hur eleven i fråga kan nå betyget E (motsvarande godkänt) trots sin skada och hur undervisningen då ska läggas upp. Här pekar man på att det är viktigt med ett samarbete mellan lärare, skadad elev samt vårdnadshavare för att det ska fungera på ett bra sätt och att man ska tala om hur undervisningen ska läggas upp.

I kommentarsmaterial till den nya läroplanen påpekar skolverket (2011) att man som lärare ska lägga upp lektionerna på ett sätt som tar hänsyn till varje elevs förutsättningar. ”Ett syfte med undervisningen i idrott och hälsa är att den ska skapa *förutsättningar för alla elever att*

under hela sin skoltid kontinuerligt delta i skolans fysiska aktiviteter. Det innebär att undervisningen utifrån ett inkluderande synsätt ska ta hänsyn till varje elevs förutsättningar vid val av aktiviteter och hur de genomförs". Så ska lektionerna anpassas efter den skadade eleven eller ska den få ett eget skräddarsytt program att följa under lektionstid, hur gör lärare i den här frågan och blir eleven verkligen inkluderad om den får ett eget program att göra under lektionen?

1.2 Idrottsskador

Karlsson (2011) skriver i en artikel att skador hos unga är mycket vanligt förekommande och att de förekommer fler skador bland ungdomar och barn än vad det gör hos vuxna som idrottar. Han menar också att "skador betraktas ofta som en nästan nödvändig del av idrottsutövande". Därför är det inte alls ovanligt att en lärare i idrott och hälsa under sitt arbete kommer i kontakt med elever som på något vis är skadade, det kan då vara både lång och korttidsskador.

Skador hos ungdomar tar även Sundblad, Saartok, Engström & Renström (2004) upp i sin studie. De beskriver i sin studie att var sjätte elev som deltog i studien, d.v.s. 16 procent av de som deltog, rapporterade in minst en skada under den tid deras studie pågick. Av de skador som rapporterades av ungdomar i nionde klass så skedde de flesta skadorna utanför skolan, i organiserade idrottsformer. De kom också fram till att de flesta skador var av mindre karaktär och 70 procent av eleverna var tillbaka och medverkade på idrottsundervisningen i skolan inom en vecka. Men då återstår 30 procent med skador som tar längre tid att läka och dessa ska också behandlas på något vis. Däremot framgår det inte hur många av de 30 procenten som är skadade i en månad eller längre. 30 procent är en ganska stor del av de som skadas och det är därför ganska troligt att några av de här procenten blir en långtidsskada, det vill säga något som i den här studien kommer definieras som en skada som påverkar eleven i mer än en månad. Lärare kommer med största sannolikhet inom ämnet stöta på någon med en långtidsskada. Då ställer vi oss frågan hur lärarna i idrott och hälsa hanterar dessa ungdomars skador?

Flera källor visar på att de stöd man har runtomkring sig är oerhört viktigt för återhämtning efter en skada och där kan läraren vara mycket relevant då den kan påverka både i en positiv och negativ riktning. Om läraren gör ett bra jobb så kan rehabiliteringstiden förkortas, men gör läraren ett sämre jobb så kan det leda till att rehabiliteringen tar längre tid. Därför kan vår

studie upplysa lärare om vilket jobb som krävs med en långtidsskadad elev.

Johnson & Ivarsson (2010) har i en studie påvisat att rehabiliteringen efter en skada är oerhört viktig, både den fysiska och den psykiska delen. Här talar man om vikten av att man har ett bra stöd runtomkring sig och att man inte känner sig stressad att komma tillbaka på samma nivå som man befann sig på före skadan på en gång.

Även Thomeé, Swärd & Karlsson (2011) tycker att stödet från de runtomkring en skadad person är viktigt. De anser att hur stark tilltro den skadade har till sin egen förmåga är en stor faktor för den rehabiliterande träningen och gör att den flyter på bättre, och här är alla i individens omgivning viktiga för att de ska förstärka tron på utövaren (s.47).

1.3 Lärarens roll

Flera källor nämner hur viktigt stödet från ansvarig idrottslärare är när en ungdom blir långtidsskadad och hur detta stöd kan se ut och hjälpa ungdomen på vägen tillbaka.

Bengtsson & Fallby (2011) menar att det känslomässiga stödet ska komma från de personer som står den långtidsskadade personen närmast, där tränare och lärare har en central roll och de tycker att läraren ska stå för den rådgivande rollen (s. 66-70).

I Quennerstedts (2006) avhandling tar han upp att läraren ofta fokuserar på de elever som har svårigheter medan de som redan är aktiva på fritiden ofta får klara sig mer själva (s. 254). Om en skada då inträffat på fritiden så hamnar eleven i båda facken.

2. Teoretiska utgångspunkter

2.1 Motivationsteorier

NE beskriver motivation som ”psykologisk term för de faktorer hos individen som väcker, formar och riktar beteendet mot olika mål.” NE nämner också att det finns många olika teorier som handlar om motivation. En av dessa teorier är Ryans (2000) teori om inre och yttre motivation.

Ryan (2000) menar att yttre motivation handlar om omvärlden och yttre motivation består oftast av belöningar eller bestraffningar, som exempel ges att en elev väljer att göra sina läxor för att inte bli bestraffad av sina föräldrar eller att man som student väljer att göra sina läxor

för att de kommer leda en vidare i den utbildning man valt som kommer ta en till sitt framtida yrke. Med yttre motivation syftar man alltså på hur individen väljer att hantera de yttre faktorerna och hur människor omkring kan påverka motivationen med att ge belöningarna och bestraffningar.

Inre motivation menar Ryan handlar om att man drivs av vad man tycker är roligt och som gör en belåten. Den inre motivationen är ett samspel mellan individen och uppgiften som individen ska utföra, till exempel att spela fotboll en timme. En individ som tycker om att spela fotboll har stor motivation till att göra detta då man tycker det är roligt, men en individ som inte tycker om fotboll har mindre motivation till att genomföra uppgiften. Det kan sedan vara precis tvärtom när det kommer till en annan uppgift. Ryan menar vidare att inre motivation kan ses som ”den fria viljan” då människor väljer att göra de man tycker är roligt, när det har flera alternativ att välja mellan utan att få en belöning för det man gör.

Enligt uppsatsen ”Vad motiverar elever till skolarbete?” (2009) så anser eleven att egen tillfredsställelse påverkar deras skolgång. Det står även att lärarens bemötande avgör en elevs motivation, som kan bidra positivt och negativt.

Vi menar att teorier om yttre och inre motivation kan hjälpa oss att förstå hur lärare hanterar och motiverar elever som är skadade. Framför allt för att se om lärare använder sig av den inre eller yttre motivationen hos eleven för att få med de skadade eleverna på lektionerna och ifall detta är något som de överhuvudtaget är medvetna om. Vid analys av intervjuerna kan vi också se vilken metod respektive lärare använder sig av.

3. Syfte och frågeställningar

Syftet med den här uppsatsen är att se hur idrott och hälsaläraren anpassar undervisningen och motiverar skadade elever i idrott och hälsa. Så att även de långtidsskadade eleverna kan uppnå betyget E, motsvarande godkänt. Detta så att vi i framtiden har större förståelse för de skadade eleverna och har mer kunskap inom ämnet. Vi har valt att grunda studien på hela grundskolan. Följande frågeställningar har undersökts under intervju tillfällena:

- Vika erfarenheter har idrottslärare av skadade elever vid undervisning i ämnet?
- Hur anpassar idrottslärare sin undervisning till skadade elever?
- Hur motiverar idrottslärare skadade elever att delta i undervisningen?

4. Metod

Det finns flera metoder att använda sig av vid en forskningsstudie enligt Johansson & Svedner (2010), man kan antingen göra en kvalitativ undersökning eller en kvantitativ (s.20). Ska man göra en kvantitativ undersökning så handlar det om att samla in mycket av samma data, oftast smalare information som kan omvandlas till statistik. Detta kan ske genom till exempel enkäter. I en kvalitativ undersökning så får man oftare en bredare information om ämnet man vill undersöka. För att få denna breda information kan man använda sig av kvalitativa intervjuer samt observationer. Vid kvalitativa intervjuer så använder man sig av öppna frågor där man kan föra diskussioner kring det aktuella ämnet. Studien har en kvalitativ ansats.

4.1 Urval

Vårt urval föll naturligt då vi hade ganska kort om tid på oss. Därför har vi valt att intervju tre lärare som arbetar på grundskola. När dessa lärare skulle väljas ut använde vi oss av ett bekvämlighetsurval då vi valde att kontakta våra gamla VFU handledare samt lärare vi tidigare haft kontakt med. Det valet var det enklaste för oss då vi hade deras kontakt uppgifter och visste att de fanns stor chans att de kunde ta emot oss för en intervju. Trots att vi gjorde ett bekvämlighetsurval så har vi lärare från flera kommuner där samtliga skolor bedrivs kommunalt. Vi har intervjuat både manliga och kvinnliga lärare och har därmed också försökt få ett genusperspektiv på det hela, då vi inte enbart har manliga eller kvinnliga lärare. Vi tog kontakt med respektive lärare via mail och telefon.

4.2 Datainsamlingsmetod

Vi har valt att använda oss av intervjuer som metod för insamling av data, detta för att vi vill få svar på våra frågor ur ett kvalitativt perspektiv (Svedner, Johansson s.30). Studien utgår från ett lärarperspektiv. Detta för att de kunde belysa vårt problemområde, eftersom problemområdet handlar om hur lärare hanterar långtidsskadade elever för att uppnå målen och därför kan lärare ge bättre information kring området än vad eleverna själva kan. Intervjuerna genomfördes på respektive arbetsplats. En intervjuguide användes då intervjuerna genomfördes och de spelades in på en telefon för att senare kunna transkriberas till text.

Intervjuguiden som finns att se i ”bilaga 2” är en fördjupning av våra frågeställningar.

4.3 Genomförande

För att ta kontakt med lärarna vi velat intervjua använde vi oss i första hand av mailkontakt då det var mailadresser vi hade tillgång till. Vi har via mail bestämt tid och plats för dessa intervjuer. I vissa fall har kontakten senare fortsatt via telefon. Intervjuerna har sedan ägt rum på respektive arbetsplats i ett avskilt rum eller i en idrottshall. Intervjuerna har skett antingen på förmiddagen under tid då läraren haft en längre rast eller på eftermiddagen när läraren avslutat alla sina lektioner. Innan intervjun påbörjades så gick vi igenom vad intervjun handlade om, att den genomfördes i forskningssyfte och vid vissa tillfällen har vi även informerat om detta via mail tidigare. Innan intervjun har påbörjats har vi frågat om det är okej att vi spelar in och talat om att det sker anonymt och att det bara är vi som kommer lyssna på inspelningarna i efterhand.

Intervjuerna spelades in på telefon för att enkelt kunna lyssna på det igen, höra tonfall, pauseringar och så vidare samt för att kunna transkribera intervjun till ett Word dokument något som Johansson & Svedner (2010) rekommenderar. Före intervjun hade vi skrivit en intervjuguide som vi hade med oss och utgick ifrån under intervjun, vi turades om att ställa frågor och det föll sig ganska naturligt att den som kände intervjuobjektet bäst blev den som ställde frågorna just då. Vi har sedan valt att transkribera hälften av intervjuerna var och ställt frågor till varandra om det är något som är oklart i transkriberingen.

4.4 Databearbetning

Vi transkriberade intervjuerna till Word dokument, som lades i vår gemensamma dropbox-mapp. Efter att intervjuerna hade transkriberats så analyserades de genom att dela upp intervjuerna i olika kategorier med underrubriker, där vi sedan sammanfattade med kortare meningar vad vi fått ut av respektive intervju i dessa kategorier. De huvudkategorier som användes var följande: erfarenhet, anpassning, motivation och samarbete. Dessa sammanfattningar sparades i enskilda dokument. Efter dessa analyser har vi använt de transkriberade intervjuerna och strukturerat under meningar som vi kunnat använda oss av i resultatdelen.

4.5 Tillförlitlighetsfrågor

Johansson & Svedner (2010) skriver ”När man väljer intervjupersoner är det lämpligt att ta med personer med olika erfarenhetsbakgrund, eftersom det ökar chansen att finna de viktigaste uppfattningarna och varianterna av dem”(s.39). Då våra intervjuobjekt valts med ett

bekvämlighetsurval, så är validiteten i vår undersökning bra men vi har ändå fått en bra bild av hur de ser ut på de skolor som intervjuobjekten jobbar på. Som Johansson & Svedner (2010) skriver ”i praktiken är reliabiliteten aldrig perfekt...” och vidare ”reliabilitetsbrister vid intervjuer kan bero på att alla inte blivit intervjuade av samma person med samma frågor och under samma yttre omständigheter”(s.81). För att undvika dessa brister i största möjliga mån så har vi använt oss av vår intervjuguide vid samtliga intervjuer som en mall, för att intervjuerna ska bli så snarlika som möjligt. Vi har också båda två deltagit vid intervjuerna och alla intervjuer har skett på ett lugnt ställe där de yttre faktorerna har varit en så liten påverkan som möjligt.

4.6 Etiska aspekter

Vid forskning är det viktigt att visa respekt för de människor som deltar, detta görs genom att följa de forskningsetiska regler som finns för undersökningar. **Information:** Den första forskningsregeln Johansson & Svedner (2010) nämner, ”Deltagarna ska få en rättvisande och begriplig beskrivning av undersökningsmetoden och undersökningssyfte”(s.20). för att följa den regeln så har vi antingen via mail före intervju eller i samband med att intervjun skulle starta talat om vad syftet med vår undersökning är och vilket ämne vi kommer ställa frågor om, det har också framgått tydligt att det är intervjuform det handlar om.

Nästa regel lyder följande ”Deltagarna ska ha möjligheter att när som helst ställa frågor om undersökningen och få sina frågor sanningsenligt besvarade.” Vi förklarade innan intervjun påbörjades att de när som helst kunde ställa frågor om det var något de undrade över, men detta var inget som vi fick uppleva under intervjun då vi tydligt hade förklarat allting innan.

Samtycke: Nästa regel är ”Deltagarna ska upplysas om att det kan avböja att delta eller avbryta sin medverkan utan negativa följder.” Vi tog upp detta innan intervjun påbörjats, att ifall lärarna tyckte de blev obekvämt eller de inte ville svara på en fråga så behövde de inte göra det. Innan intervjun började så frågade vi om det var okej att den spelades in på våra telefoner och talade samtidigt om att ingen annan skulle lyssna på dessa förutom vi.

Konfidentialitet och nyttjande: Sista regeln handlar om anonymitet och lyder ”deltagarna ska vara säkra på att deras anonymitet skyddas. Av den färdiga rapporten skall de inte vara möjligt att identifiera vare sig förskola/skola, lärare eller elever och barn. Om man överväger att namnge de som har deltagit i undersökningen måste man ha tillstånd från alla berörda: personalen på skolan, eleverna och deras föräldrar och eventuellt andra.” Intervjuobjekten upplystes före intervjun om att de skulle vara helt anonyma i undersökningen. I de

transkriberade intervjuerna har vi sedan skrivit ut XX där namn på eventuella lärare eller namn på skolor nämns för att alla ska vara helt anonyma och inte går att spåra.

5. Resultatredovisning

Här presenterar vi våra resultat av intervjuerna och vi kommer referera till varje lärare som ”lärare 1, lärare 2 samt manlig lärare”. Lärare 1 har arbetat som lärare i idrott och hälsa i 16 år och enbart på en skola. Lärare 2 har vikarierat under sju år på sex olika skolor. Den manliga läraren har jobbat i fyra och ett halvt år efter sin examen på två olika skolor samt innan sin examen på en rad olika fritids. Nedan kommer varje frågeställning redovisas var för sig med citat från de olika lärarna.

5.1 Vika erfarenheter har lärare av skadade elever vid undervisning i ämnet idrott och hälsa?

Överlag så fanns det inte mycket erfarenheter av långtidsskador. Den manliga läraren hade stött på två skador som båda berörde knäet. Där den ena hade en korsbandsskada och den andra en schlatter skada. Schlatter skadan var pågående under studiens tillfälle. Schlatter skadan berörde ibland hela lektioner och i andra fall bara enstaka övningar.

Lärare 1 har ingen speciell erfarenhet av längre skador utan här är det fler men mindre skador såsom vrickningar, stukningar och lättare sträckningar som inte påverkar utbildningen under en längre tid. Däremot hade hon ett undantag med en kille som gjorde illa sitt ben och denne elev valde att inte ens dyka upp till idrottslektionerna under skadans tid. Läraren nämner att de elever som skadat sig på fritiden inte brukar vara ett problem att hantera då de brukar vara duktiga på skolidrotten också.

Det hänger ju ihop om man tränar utanför eller inte. Jag menar säg att jag har en elev som kanske inte deltar så mycket av diverse olika anledningar och den blir skadad längre, då är det ju en helt annan sak.

Lärare 2 har erfarenhet av brutna fötter men ingenting som varat över en längre tid utan den brutna foten har blivit bra på några veckor och eleven kan återgå till undervisningen. Hon nämner däremot att ”Skador är väldigt vanligt och sen så är det ju vissa som kanske har brutit benet eller någonting och då kan dem ju inte vara med på flera veckor liksom så.”. Enligt hennes erfarenhet så är det ”de duktiga” eleverna som skadar sig. Hon säger:

Och jag vet inte, men konstigt nog brukar det också vara duktiga elever, som skadar sig för de håller på liksom på fritiden med någon sport och så har de hänt någonting. Så att man känner sig inte så orolig då i alla fall, för att de missar de här veckorna.

Den manliga läraren har erfarenhet av längre skador i form av knäskador. När studien genomfördes hade han en elev med schlatter och på tidigare skola hade han en elev med korsbandsskada. Han säger att *”Ja det händer ju alltid såklart, att det dyker upp barn som är skadade eller har sjukdomar”*. Men att de oftast inte är i någon större utsträckning.

5.2 Hur anpassar idrottslärare sin undervisning till skadade elever?

Lärare 1 anpassar inte undervisningen efter en skadad elev utan de får jobba med teoretiska saker när de inte kan vara med i den praktiska undervisningen.

Det finns ganska mycket en sådan elev kan göra som måste göras. Vi har kört en del redan nu om folk glömmer kläder så får de en teoriuppgift att jobba med, som ska vara inlämnad och klar innan man får gå.

Hon menar att det är bättre att bara en elev kommer efter och inte hela klassen gör de för att en elev inte kan vara med. Hon menar också att hon följer eleverna i så många år så att även om en elev är borta ett tag så har hon redan en så pass stor uppfattning om vad eleven klarar av så att det inte behöver påverka betyget negativt. Hon anser att hon inte har tillräckligt med tid på skoltiden att göra något åt att om en skadad elev missar ett moment och kräver att få till exempel orienteringen examinerad så får hon bara ställa upp och göra det utanför schemalagd tid. Däremot så gör hon upp en plan för skadade elever för att denne skall klara alla mål som till exempel att konditionsträna berörda muskelgrupper för att klara simningen i ett senare moment. Hon berättar också om att hon samarbetar med elevens föräldrar och mentorer samt skolsköterskan. Allt detta för att få en klarare bild av skadan och hjälpa denne på vägen.

Lärare 2 menar att *”då får man se till att hitta på andra uppgifter till den eleven, man kan ju alltid engagera den på något sett så att den inte bara sitter på bänken i tre veckor”*. På den skolan hon jobbade på under studiens gång hade de fasta orienteringskontroller uppsatta på skolgården som de elever som inte kunde vara med fick leta upp och stämpla.

Här på xx tillexempel så brukar vi skicka ut dem på orienteringsuppgifter och då finns de fasta kontroller som sitter på skolgården, och sen har vi en liten skog här. Så då beroende på ålder på barnet så kan man liksom skicka iväg dem, dem får en karta så är det bara en kontroll. Och så kan jag kanske ge den fem stycken olika och så säger jag

att då vill jag att ni hittar dem här fem kontrollerna, på lektionstiden och sen kommer du tillbaka. Och då tränar man ju ändå, man kanske inte kan få eleven att träna på de vi håller på med just då resten av klassen, man kan i alla fall få den att träna på andra saker, så den inte bara sitter av tiden.

Ibland menar hon även att man kan göra vissa övningar och hoppa över de som absolut inte går och gå vidare till nästa övning. På vissa lektioner är det lättare att anpassa förutsättningarna än vid andra lektioner. Läraren säger också att om man stöter på en långtidsskada så ”*får man ju definitivt lägga upp en egen planering för den eleven*”. För att lättare anpassa undervisningen efter en skadad elev menar hon att man måste ha ett samarbete med föräldrarna som måste engagera sig samt att man pratar med klassläraren som träffar eleven oftare. I vissa fall bör även sjukgymnasten kopplas in. Hon anser att man måste tänka långsiktigt för eleven och inte bara vad som händer för tillfället utan att man bör planera ett tag framöver för den skadade eleven.

Manliga läraren har en elev som ibland kan vara med på hela lektioner men ibland inte alls.

Den eleven som jag har just nu har en problematik som är lite en problematik från dag till dag. Så att när hon, vi har alltid en diskussion vad vi kommer att jobba med och vad hon kommer att tänkas kunna göra för uppgifter, så ibland kan hon vara med på hela lektioner och ibland måste hon stå över. Med henne har vi kommit nu så att vi har bestämt att hon får övningar av sin sjukgymnast så när det är saker hon inte kan delta på så kan hon arbeta med rehab för att stärka upp sitt knä då. Så gjorde jag även med skadan i xxskolan och tog kontakt med sjukgymnasten för att ta reda på vad hon kunde utföra på idrotten när det blev för mycket och även då blev det att jobba individuellt med rehabträning.

Han har även ett egengjort teorihäfte för de som inte kan delta detta är dock mer för de som glömt kläder eller bara är borta någon gång. Han menar dock att han inte anpassar hela teman som han jobbar med utan att ”*anpassar jag mer till individ nivå*”. Sen menar han även att det finns många teman där eleven som är skadad kan göra mycket ändå. Han nämner hur man måste anpassa för den enskilda eleven för att denne skall klara målen som är utsatta.

Han anser också, som lärare 1, att det saknas tid att nå vissa mål om eleven är borta vid till exempel simning då det är svårt att få till mer simning under schemalagd tid. Där menar han att lite ansvar ligger på eleven och föräldrarna, att de måste träna själva hemma för att klara av vissa mål. Även här samarbetar han med någon, bland annat är det föräldrarna och sjukgymnasten, men han lägger mycket tyngd på att man bör ha en öppen diskussion med

eleven som är skadad. Han nämner även att man bör nivåanpassa undervisningen för att de som har ”problem” eller skador kan göra det på sin nivå samtidigt som de andra eleverna skall bli utmanade. Han säger

Att man skall kunna delta trots en skada så är det en fråga som belyser hela denna problematik med just inkludering. Och också hur svårt det kan vara ibland och att det också är extremt viktigt.

Därför tycker han att frågan om anpassning av undervisningen är viktig att ta upp.

5.3 Hur motiverar lärare skadade elever att delta i undervisningen?

Ingen av lärarna anser att motivation är ett problemområde för de skadade eleverna. Då det handlar om att undervisningen skall vara rolig och detta känner samtliga att de lyckats med. Därför vill eleverna vara med på lektionerna.

Kvinnlig lärare 1 menar att de gäller att ha roliga lektioner som lockar eleverna till att vara med och prestera så de når målen. Hon menar att motivera eleverna aldrig varit ett problem för henne då de helst hade velat ha mer idrott än de redan har. Hon säger

Men då gäller det att göra det så kul så att dem vill komma och oftast vill dem ju det. Oftast tycker dem att två timmar är för lite liksom, dem skulle gärna ha mer om det gick. Så det är inte problemet och inte här hos oss heller. Det finns alltid någon i varje som kanske inte tycker det är superkul men överlag så är det inte så.

Lärare 2 säger ” *det är klart de är svårt att hitta motivationen för att ändå vara aktiv när man är skadad, det är det absolut. För dem tycker inte det är så roligt heller*”. Trots detta upplever hon inte att detta varit ett problem. Hon säger också ” *det är ofta de sportigare eleverna som råkar ut för de här skadorna och då brukar man kunna få med sig dem på något sätt*”. Hon har aldrig riktigt stött på något större motstånd till att vara med. Det kan också vara på grund av att hon inte stött på så många långa skador. För att hjälpa eleven att hålla sig motiverad så menar hon att det är viktigt att sitta med eleven och gå igenom planen som gäller framöver.

Manliga läraren anser även han att lektionerna skall vara lockande för eleverna att vara med på. Därför planerar han lektionerna så de är roligt och varierande så han fångar upp hela gruppen och inte bara en liten del av dem. Han menar även att om de praktiska är roligare så är det lättare att motivera till de teoretiska som man skall ha med. Han säger

Det handlar ju om att idrottsundervisningen måste vara varierad och för att nå ut till så många som möjligt att man inte snöar in på bollspel eller dans eller vad det nu kan vara. Utan det skall vara varierat och därför fånga elevernas intresse. Vilket då gör att jag då lättare kan motivera dem i andra sammanhang för då har dem en kontakt och vi har en relation till varandra vilket gör det lättare att motivera även när det är teoretiskt eller när det är övningar som inte resten av gruppen gör, jag har inte än så länge stött på detta problem när det kommer till denna biten.

Han menar även att han säger till elever som bokstavligen vägrar vara med genom att nämna skolplikten och att de måste vara med för att klara av målen. Detta menar han vara tillräckligt med motivation för många.

6. Diskussion och analys

Under detta avsnitt så skall vi diskutera om hur vår uppsats har varit och om vi kommit fram till relevanta svar riktat mot vårt syfte och frågeställningar.

Syftet med vår studie har varit att ta reda på hur läraren motiverar och anpassar undervisningen i idrott och hälsa så att även de långtidsskadade eleverna kan uppnå betyget E, motsvarande godkänt. Vi har velat ta reda på detta då ämnet har ett oskrivet blad utan någon egentlig tidigare forskning inom ämnesområdet.

Efter våra intervjuer har vi märkt att just långtidsskador som vi var intresserade av inte förekom speciellt ofta, eleverna är oftast inte borta mer än ett par veckor. Eller så har läraren eleverna en längre tid och hinner bilda sig en uppfattning om den fysiska förmågan innan en skada inträffar och kan utgå från det. Därmed har inte lärarna haft några större svårigheter att få eleven att uppnå målen som står i kursplanen. Så de 30 procent av eleverna som är skadade i mer än en vecka som nämns i Sundblad med fleras (2004) studie är alltså inget större problem. Detta kan också vara en av anledningarna till att det inte finns så mycket tidigare forskning på området. De flesta lärare anser inte att de är så svårt att hantera.

Som det står i flera av de källor som vi använt oss av så tror de lärare vi intervjuat också att omgivningen påverkar eleven på vägen tillbaka. De själva kan ha en stor inverkan på hur eleven tar sig tillbaka till undervisningen från sin skada och kan bidra mycket till att eleven kommer tillbaka snabbare. Här visar lärarna att det har samma tankesätt som Bengtsson och

Fallby (2011) när det gäller återhämtning och de tror på att de kan vara en viktig del för att eleven ska komma tillbaka. Samtliga lärare tycker att man ska tänka på eleven långsiktigt och inte bara från lektion till lektion. Detta tycker vi är ett bra sätt att se saken då det innebär att man anpassar undervisningen individuellt precis som det står i kursplanen. Trots att lärare trycker på att man ska tänka långsiktigt på de skadade eleverna så uttrycker de också att de i praktiken kan vara svårt att genomföra detta på lektionerna på grund av tidsbrist. Om undervisningen inte kan anpassas individuellt så har man då inte fullföljt läroplanen där de står att alla elever ska kunna delta på sina villkor (Skolverket 2011). Det här är något som bör diskuteras med rektor och schemaläggare på respektive skola, om man känner att tiden inte räcker till för att se alla elever som behöver extra tid på grund av skada, där både lärare 1 samt den manliga läraren nämner speciellt simningen som ett problem att ta igen.

Ett alternativ tycker vi annars kan vara att man har en backup plan för skadade elever som är skriven före läsåret börjar, så man har någonting att plocka fram om det skulle vara så. Här kan de teoretiska häftena som den manliga lärare vi intervjuat pratade om vara ett alternativ, åtminstone när de gäller de här kortare skadorna som bara påverkar under några veckor. Detta går också att koppla till den granskning skolinspektionen gjort kring skadade och sjuka elever, där man påpekade att teoriuppgifter kunde vara en bra lösning. Detta var något som vi ifrågasatte tidigare i vår studie då det faktiskt står i kursplanen att man praktiskt ska visa rörelser, men här har vi ändrat uppfattning då vi genom studien insett att skadorna oftast inte omfattar mer än ett par veckor och eleverna då har möjlighet att visa upp de praktiska momenten före eller efter skadan skett.

För de elever som ändå har en möjlighet att delta praktiskt trots skada säger lärarna att de är viktigt att lägga upp en individuell plan för dessa elever, där man tydligt talar om för dem vad som gäller för att eleverna ska ha koll och vet vad som händer. Även här tycker vi lärarna uppmärksammat läroplanen på ett bra sätt och kan ta till sig det som står om att anpassa undervisningen till individen. När det kommer till att ha en dialog med den skadade eleven och föräldrar (Skolverket 2012) så har lärarna varit bra på detta med då de diskuterar med den skadade eleven vid varje lektionstillfälle vad den klarar av för dagen och gett eleven anpassade övningar att jobba med. Man har även samarbetat med sjukgymnast som inte är kopplad till skolan.

När det kommer till motivationen har vi kommit fram till att lärarna tror det är väldigt viktigt att eleverna tycker att idrottsundervisningen är rolig och varierande för att få med så många elever som möjligt. Tycker eleverna undervisningen är rolig när man inte är skadad så är det enklare att få med dem sen när de blivit skadade. Det här går tydligt att koppla till vårt teoretiska perspektiv med den inre motivationen där Ryan (2000) också beskriver att det man tycker är roligt har man större motivation till att genomföra. Ska man bara se till att de skadade elever får göra sådant som de tycker är roligt så kanske inte den teoretiska biten längre är den optimala lösningen för någon som är skadad, utan då kanske eleven tycker det är roligare att medverka i undervisningen i den mån de går, då de flesta elever ändå ser på idrottsundervisningen som ett fysiskt ämne. Här kan en blandning av teoretiska uppgifter och praktiska vara en lämplig lösning för en elev som är borta mer än någon vecka eller två. Alternativt att den skadade eleven arbetar med egna rehabiliteringsövningar när den inte kan medverka i ordinarie undervisning, precis som en av lärarna i vår studie berättat om att han gör i samarbete med sjukgymnast.

Om man sedan tittar på den yttre motivationen som Ryan (ibid) också tar upp så kan betygen vara en avgörande faktor, då de kan ses som både en belöning, om man får ett bra betyg, eller som en bestraffning, om man får ett dåligt betyg. Om man då kämpar på bra trots sin skada så kan eleven se det som en belöning att man senare får ett bra betyg i idrott och hälsa. En annan yttre motivation kan också vara att man snabbare kommer tillbaka till den idrott eleven utövar på fritiden, om det är där skadan har skett och att läraren kan vara en hjälp till snabbare återhämtning.

Under studien har de framkommit att lärarna vid längre skador tycker de är lämpligt att samarbeta med en sjukgymnast, i de fall där eleven redan har en sjukgymnast inkopplad, för att veta elevens begränsningar och få hjälp med övningar att genomföra på idrottslektionerna. Sen tycker lärarna att dialogen med föräldrarna är av stor vikt så att de blir ett samarbete mellan flera olika parter, så hela ansvaret inte ligger på läraren. Har man ett bra samarbete med de andra som finns i den skadade elevens närhet så blir också stödet betydligt bättre, något som Johnson & Ivarsson (2010) påpekar vikten av. Känner eleven att det är många i ens närhet som bryr sig och ger stöd tror vi också att detta kan leda till att motivationen till att komma tillbaka ökar.

6.2 Metoddiskussion

Vi valde att använda intervju som metod för vår studie och tror att de gav ett bra resultat då det hade varit svårt att få svar på våra frågeställningar via enkät. Hade vi använt oss av enkät som metod hade vi kunnat missa alternativ som vi inte tänkt på eller så hade lärarna fått skriva mycket information själva vilket hade blivit svårt att sammanfatta.

När vi kontaktat lärare har de enbart skett genom ett bekvämlighetsurval men det har inte gjort någon större skillnad för vår studie då vi var ute efter en ”vanlig” lärare och inte enbart ville ha tag i lärare som vi visste hade stor erfarenhet inom ämnet skador.

Från början kontaktade vi fyra lärare att intervjua och fick tyvärr ett bortfall på en lärare på grund av sjukdom då intervjun skulle genomföras, därför är vår studie grundad på intervjuer med tre lärare.

Under intervjuerna har vi använt oss mest av öppna frågor men även en del som var stängda som till exempel ”har du erfarenhet av elever som kommer skadade till lektionen?” detta är en fråga som det inte går att svara så mycket mer än ja eller nej på, men efter denna fråga så har vi haft följdfrågor som ändå gjort att vi fått ut bra svar utifrån det. Allt eftersom vi fick mer erfarenhet av intervjusituationen så blev intervjuerna bättre och vi tycker att vi till exempel fick ut mer information av den sista intervjun än från den första. Detta beror förmodligen på att man lärde sig vilka följdfrågor som var relevanta att ställa för vår studie och man märkte när man gled ifrån ämnet och kunde komma tillbaka på ett bra sätt. Vi anser att vi har valt rätt metod för att komma fram till ett relevant och bra resultat som är riktat mot våra frågeställningar. Genom intervjuerna har vi fått svar på de frågeställningar som vi utgått ifrån i den här studien och tycker därmed att studien är lyckad.

Bilaga 1

Käll- och litteraturförteckning

- Arne Öhman(NE). *Motivation*. <http://mx.ihs.se:2087/lang/motivation> [2014-02-27]
- Bengtsson S, Fallby J (2011) *Idrottens karriärövergångar*, SISU Idrottsböcker: Bulls Grapichs AB
- Borlänge kommun.
<http://borlange.se/upload/84692/AssociatedFiles/Kommentarmaterial%20idrott%20och%20hälsa.pdf>
- Flodmark, C-E och Nowicka, P (2006). *Barnövervikt i praktiken – evidensbaserad familjeviktsskola*. Lund: Studentlitteratur.
- Johansson, B & Svedner, P-O (2010). *Examensarbetet i lärarutbildningen*: Kunskapsföretaget AB.
- Johnsson & Ivarsson (2010) *Idrottsmedicin 1/10*
- Karlsson, J (2011) *Skador hos unga idrottare*: Göteborgs universitet, svensk idrottsforskning 2011:4 <http://www.gih.se/Documents/CIF/Tidningen/2011/4-2011/SVIF114s37-42JonKarlsson.pdf> [2014-02-10]
- Quennerstedt M (2006) *Att lära sig hälsa*, Doktorsavhandling, Örebro studies in Education: Örebro
- Ryan, R & Deci, E L (2000) *Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions*. <http://mmrg.pbworks.com/f/Ryan,+Deci+00.pdf> [2014-02-14].
- Rylander, A & Lillsunde, T. *Vad motiverar elever till skolarbete?*
<http://su.divaportal.org/smash/get/diva2:217893/FULLTEXT01.pdf> [2014-02-14]
- Skolinspektionen (2012) *Ett exempel – idrott och hälsa*.
<http://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Genomforda-kvalitetsgranskningar/Idrott-och-halsa/Ett-exempel--idrott-och-halsa/> [2014-02-03]
- Skolverket(2010). *Lgr11*. http://www.skolverket.se/om-skolverket/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2575 [2014-01-23]
- Skolverket. *Hur sätter man betyg i idrott och hälsa när en elev blir sjuk eller skadar sig?*
<http://www.skolverket.se/regelverk/fragor-och-svar/fragor-och-svar-om-betyg/2.6058/idrott-och-halsa-specialidrott-1.173400> [2014-02-03]
- Sundblad, G, Saartok, T, Engström, L-M & Renström, P (2004) Injuries during physical activity in school children. I: *Scandinavian journal of medicine & science in sports* 2005:15.
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1600-0838.2004.00419.x/pdf> [2014-02-10]

Thoméé, R, Swärd, L & Karlsson, J (2011). *Nya motions- och idrottsskador och deras rehabilitering*: SISU idrottsböcker.

Bilaga 2

Litteratursökning

Syfte och frågeställningar: Syftet med den här uppsatsen är att se hur läraren motiverar och anpassar undervisningen i idrott och hälsa så att även de långtidsskadade eleverna kan uppnå betyget E, motsvarande godkänt.

- Vika erfarenheter har lärare av skadade elever vid undervisning i ämnet idrott och hälsa?
- Hur anpassar idrottslärare sin undervisning till skadade elever?
- Hur motiverar lärare skadade elever att delta i undervisningen?

Vilka sökord har du använt?

Idrottsskador, skadade elever, rehabilitering av idrottsskador, skador ungdomar, sport injuries, sport injuries rehabilitation, vetenskapsrådet

Var har du sökt?

GIH:s bibliotekskatalog, ebSCO, google

Sökningar som gav relevant resultat

*GIH:s bibliotekskatalog: Idrottsskador, skador ungdomar
ebSCO: Sport injuries rehabilitation*

Kommentarer

De har varit svårt att hitta forskning som är direkt kopplad till det ämne vi har studerat.

Bilaga 3

Intervjufrågor

Syftet med den här uppsatsen är att se hur läraren motiverar och anpassar undervisningen så att även de långtidsskadade eleverna kan uppnå betyget E, motsvarande godkänt.

Frågeställningar är följande:

- Hur ska man få de skadade eleverna att nå kunskapsmålen för idrott och hälsa?
- Vad har lärare för kunskaper som hjälper eleven?
- Vilket stöd har lärare från sin omgivning?

Frågor till intervjun:

Hur länge har du arbetat som lärare i idrott och hälsa?

Har du erfarenhet av elever som kommer skadade till lektionerna, t ex skadat knä, stukning osv?

Om ja, har du några exempel?

Om nej, hur kommer skulle du göra om en sådan situation uppstår?

Vad fick det eleverna göra på lektionerna? / Hur kommer du lägga upp lektionerna? (Hur motiverar du en elev som är skadad?)

Hur kommer det sig att du väljer just den metoden?

Vad kan du som lärare göra för att eleven trots skada kan nå betyget E i idrott och hälsa?

Hur tror du andra skolor gör om en sådan situation uppstår?

Enligt skolverket så ska alla elever ha möjlighet att få betyg i ämnet trots skada/sjukdom, anser du att du har tillräckligt med kunskap för att elever ska kunna uppnå betyget E, trots särskilda behov såsom till exempel skada?

Bilaga 4

Intervjuanalyser

Analys intervju nr 1

Erfarenhet: Jobbat som lärare i idrott och hälsa i 16 år, på samma skola i en förort till Stockholm. Tog examen från GIH 1997. Jobbat från förskoleklass till nian, men har nu årskurs fyra till nio.

Erfarenhet av skador: Oftast har eleverna sträckning, stukningar osv men ingen som brukar ha någonting som är av. Det är borta från någon lektion eller två och sen är de tillbaka igen. Många som spelar fotboll och blir skadade på fritiden. Haft en elev med handskada.

Kunskap: Tror att man får hantera de när situationen kommer, eftersom hon inte upplevt så mycket större skador så är det inget problem. Men har jobbat länge som lärare så man har lite repertoar att ta av. Man har ju gått igenom litegrann på GIH, men de kunskaperna måste repeteras.

Anpassning: anpassar inte till en elev, för då hamnar även resten av klassen efter med vissa saker. Men det är inte så att eleven får sitta på en bänk och göra ingenting, utan den får teoretiska uppgifter att jobba med när den inte kan vara med, precis som om de glömt kläder eller liknande.

Motivation: Ofta är det de elever som redan håller på med idrott på fritiden och tycker därför oftast idrottslektionerna är roliga, då är motivationen inte ett problem.

Samarbete: Samarbetar med skolsköterskan, mentor till eleven, föräldrar och har vid ett tillfälle fått ringa ambulans men då för en akut skada. Oftast är de skador som sker på lektionerna som kräver samarbete med andra, då de är akuta.

Analys intervju nr 2

Erfarenhet – Tog examen från GIH 2007 och har sedan dess haft långtidvikariat på sammanlagt sex stycken olika skolor, har då arbetat med alla åldrar i grundskolan, men ej på gymnasienivå.

Erfarenhet av skador – Skador är något som är väldigt vanligt förekommande och ibland inträffar de att barn kommer med brutna ben eller dylikt och då är borta i flera veckor. Inga längre skador än ett par veckor har upplevts. Det är ofta det duktiga eleverna som skadar sig.

Kunskap – Har samlat på sig ett par års erfarenhet och tycker därför att en skada kan hanteras på ett bra sätt om situationen skulle uppstå, vissa delar i målen skulle eventuellt vara svåra att lösa beroende på skadan men då får man kanske jobba med det mer teoretiskt. Man har gått igenom ganska mycket om skador på GIH, så det skulle väl främst handla om att fräscha upp minnet kring en specifik skada och gäller det rehab så är det oftast en sjukgymnast involverad som man kan ta kontakt med. Om den kunskapen man behöver saknas så får man se till att plugga på om det. Ofta får man kunskap om saker när man väl hamnar i situationen, den kunskap man inte har får man se till att skaffa sig.

Anpassning - Hittar andra lösningar för vad eleven kan göra just då, kanske inte arbetar med samma mål som resten av klassen men ändå med något som hör till målen för idrott och hälsa. På skolan där x arbetar just nu finns det t.ex. orienteringskontroller som eleverna kan skickas ut på under lektionstid. Gäller att hitta andra lösningar. Hur man anpassar lektionen till en skadad elev beror på vad man jobbar med just då för övriga klassen, om den kan vara med på delar av lektionen eller liknande. Om längre skada skulle uppstå så hade man lagt upp en individuell plan för den eleven och berättat för eleven vad man tänkt så den är med på noterna och vet vad som gäller. Kan bli problem med en del praktiska moment beroende på skadan men på tex dansen behöver man ju inte visa rytm med fötterna utan man kanske kan göra det med händerna. I vissa fall får eleven agera ”assistent” åt läraren under lektionen för att undvika att man enbart ”sitter av tiden” på lektionen.

Motivation – Svårt att hitta motivationen för det som är skadade och man får anpassa efter varje situationen, ofta tycker inte heller den skadade att det är roligt att dras med en skada. Ofta de ”sportiga” eleverna som är skadade och då brukar man inte stötta på så mycket motstånd utan det är ganska lätt att få med sig de eleverna ändå. Upplever inte motivation som ett problem.

Samarbete - Om skada skulle uppstå skulle man definitivt ta kontakt med föräldrarna och prata med klassläraren, för ibland går det inte att sköta all undervisning själv utan då kanske eleven ifråga för göra uppgifter i klassrummet under tiden resten av klassen har lektion i

idrottshallen. Man skulle också kunna ta hjälp av en sjukgymnast för att eleven snabbare ska komma tillbaka. Viktigt med ett samarbete mellan sjukvården och idrottsläraren, då det trots allt är sjukvårdens ansvar att eleven ifråga blir frisk, man kan man hjälpa till så bör man göra det så eleven inte stannar av i utvecklingen medans resten av klassen går framåt.

Analys intervju nr 3

Erfarenhet: Han hade jobbat i skolan på olika sett sen han var 15 år gammal. Däremot tog han examen 2009 och jobbat som ren idrottslärare i fyra och ett halvt år. Han har jobbat på två olika skolor som idrottslärare men flertal andra som fritidsledare.

Erfarenhet av skada: Han hade haft två långtidsskador som han hade stött på varav en som han hade då intervjun ägde rum. Båda två var knäskador. Den han hade nyligast var schlatter och den andra skadan var en korsbandsskada. Korsbandsskadan var det en ung elev som gick i 2:an och schlattern var hos en äldre mellanstadie elev.

Kunskap: Han anser att han har en tillräcklig kunskap för att styra eleven och att ge eleven den bästa möjligheten för att nå målen inom idrott och hälsa. Han känner även att han har en grundläggande kunskap om skador vilket hjälper honom i de tillfällen det dyker på skador. Sedan har han ett samarbete med sjukgymnasten i första fallet vilket har hjälpt honom med skadan och breddat hans kunskap inom det området. Sedan nämner han också att om det kommer en skada ha tidigare inte mött så läser han på om den skadad för att kunna erbjuda eleven en bättre undervisning. Sen säger han också att han inte stött på detta så många gånger men att det gått bra hittills. Han känner dock att han saknat lite från utbildningen inom området såsom att ha mer alternativa lösningar.

Anpassning: Han berättade att för dem med en lätt skada eller för de som hade ”glömt” kläderna så hade han ett teorihäfte eleverna fick arbeta med som var synkat med det de höll på med i den praktiska undervisningen. För de långsskadade eleverna så anpassade han lektionerna i den mån det gick. Han arbetar med olika teman och eleven som är långtidsskadad får vara med i den mån den kan då han individualiserar dens undervisning så denna också kan vara aktiv.

Nå målen: Han anser att det är svårt nu när man måste nå alla målen för att uppnå ett godkänt betyg. Däremot nämner han en pysparagraf som gör att om en elev har en långtidsskada så kan den även nå ett godkänt betyg om denne inte kan vara med och simma. Han nämner att man måste individualisera och anpassa undervisningen på bästa sätt ändå och försöka få eleven att nå målen ändå. Sedan nämner han även om man haft en elev en längre tid så kan man kolla på vad eleven klarat av rent kroppsligt förra terminen då han menar att det kroppsliga inte

försvinner på så kort tid och kan därför också ge eleven ett godkänt betyg baserat på vad denne klarat tidigare.

Motivation: Han känner att han inte riktigt stött på omotiverade elever där han har jobbat. Däremot så anser han att undervisningen måste vara varierad för att alla elever skall vilja vara med och tycka det är roligt för att fånga deras intresse. Han tycker även att det är viktigt att man själv visar engagemang och intresse av det han undervisar om för att dra med eleverna. Sedan tycker han det är viktigt att skapa relationer till eleverna vilket också gör det lättare att motivera eleverna även under de ”tråkigare” bitarna som teori. Sedan vid ovanliga fall där de sätter sig på bänken nämner han att de har skolplikt och att de har mål de måste nå och att sitta på bänken inte är ett alternativ.

Samarbete: Med den yngre eleven som var skadad med korsband tog han kontakt med dennes sjukgymnast och fick råd över hur mycket eleven kunde göra och i vilken grad denne kunde vara aktiv. Han rådgör även i vissa fall med föräldrarna så han kan följa med skadans lopp på ett annat sätt. Han säger att han saknar en kollegas råd då han är ensam idrottslärare har han inte någon att riktigt få råd från när han själv inte riktigt kan. I det andra fallet med den äldre eleven för han en diskussion med denne då han litar fullt ut på det denne säger och därför individualiserar han dennes skolgång. Sedan rådgör han även med sin rektor i vissa fall men detta handlar då oftast inte om skador utan om andra problem som kan uppstå inom idrotten.